

Győri Ítéltábla

Mf.V.30.019/2020/13/I.

A Győri Ítéltábla a Birher Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Birher Nándor Máté (Helység5,) ügyvéd által képviselt **felperes** (Helység1/2,) felperesnek - a Dr. Mihályi Katalin Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Mihályi Katalin (Helység4,) ügyvéd által képviselt **Helység1/2-i Egyetem** (Helység1/2,.) alperes ellen szabadságmegváltás megfizetése iránt indult perében a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. január 16. napján kelt 3.M.15/2018/27. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az alperes Mf.V.30.019/2020/7. sorszámú fellebbezési ellenkérelme folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.862.136 (egymillió-nyolcszázhatvankettőezer-egyszázharminchat) forintot szabadságmegváltás jogcímén, továbbá 153.065 (egyszázötvenháromezer-hatvanöt) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az alperest terhelő 111.700 (egyszáztizenegezer-hétszáz) forint elsőfokú, és 149.000 (egyszáznegyvenkilencezer) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint a miniszterelnök 2014. november 15-től 2017. november 15-ig terjedő időszakra megbízta a felperest az alperes kancellári feladatainak ellátásával. A megbízás jogszabályban meghatározott előfeltétele volt, hogy a felperes rendelkezzen a felsőoktatási intézménnyel létesített közalkalmazotti jogviszonnyal; az alperes 2014. november 15. napján kelt kinevezés módosítással visszavonta a felperes Rectori Hivatalban betöltött főtitkár beosztásával járó vezetői megbízását és gazdasági tanár munkakörből ügyvivő-szakértő munkakörbe helyezte.

[2] A kancellári megbízásához kapcsolódó munkaköri leírás szerint a felperes az alperessel állt közalkalmazotti jogviszonyban, felette a munkáltatói jogokat a fenntartó oktatásért felelős miniszter (az emberi erőforrások minisztere) gyakorolta.

A közalkalmazotti jogviszony tekintetében a felperes felett a munkáltatói jogkört a rektor gyakorolta.

[3] A felperes kancellári munkakörére vonatkozó munkaköri leírás a szabadság kiadása tekintetében nem tartalmazott rendelkezést. A szabadság kiadásával kapcsolatos munkáltatói jog gyakorlás rendjét a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.), az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 33/2014. (IX.16.) EMMI utasítás, valamint annak módosításáról szóló 67/2016. (XII.30.) EMMI utasítás határozta meg. A 33/2014. (IX.16.) EMMI utasítás alapján az Emberi Erőforrások Minisztériumának munkáltatói jogköre a 7. függelék I. táblázat 6. pontja szerint a szabadság engedélyezésére terjed ki, a szabadság kiadására nem.

[4] A felperes 2017. június 12. napján a következő ciklusra benyújtott kancellári pályázatát visszavonta, amit az Emberi Erőforrások Minisztériuma oktatásért felelős államtitkára tudomásul vett, egyben az Nftv. 13/A. § (4) bekezdésén alapuló munkáltatói jogkörében eljárva 2017. július 1. napjától a kancellári magasabb vezetői megbízás lejártáig mentesítette a megbízás alá eső feladatok ellátása alól.

A felperes 2017. szeptember 14. napján kelt nyilatkozatával a magasabb vezetői megbízása alapját képező, ügyvivő szakértői beosztású, határozott időre létesített közalkalmazotti jogviszonyát a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 25. § (2) bekezdés c) pontja és 28. § rendelkezése alapján - a magasabb vezetői megbízása lejártával -, 2017. november 15. napjával lemondással megszüntette.

[5] A felperes 2017. szeptember 28. napján írásban kérte Vezető1 gazdasági és üzemeltetési igazgató, egyben kancellár-helyettestől, hogy mivel munkavégzési kötelezettség alóli mentesítése miatt szabadsága kiadására nincs mód, az időarányosan ki nem vett szabadságát az alperes pénzben váltsa meg.

[6] 2017. október 5. napján Főosztályvezető1, az EMMI Oktatásért Felelős Államtitkárság Intézmény Irányítási Főosztályának vezetője megbízásából Főtanácsos1 főtanácsos írásban felhívta a kancellár-helyettest, hogy munkáltatói jogkörben eljárva intézkedjen a felperest megillető időarányos szabadság kiadásáról, illetőleg a ki nem adható szabadság jogszabálynak megfelelő kifizetéséről. A kancellár-helyettes a fenti napon írásban tájékoztatta a felperest, hogy 2017. október 6. napjától jogviszonya megszűnésének napjáig a fennmaradó 27 nap szabadságát egyoldalúan kiadja. Ezzel egyidejűleg megküldte a fenntartó állásfoglalását is, melyre fenti eljárása alapjaként hivatkozott.

[7] A felperes kancellári megbízása - egyben határozatlan időre létesített közalkalmazotti jogviszonya - a megbízás határozott időtartamának lejártával, 2017. november 15. napján megszűnt.

[8] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy alperes jogellenesen adta ki a szabadságát és az erre vonatkozó jognyilatkozata érvénytelen, mert a szabadság kiadásáról nem a munkáltatói jogkör gyakorlója rendelkezett. Annak megállapítását is kérte, hogy alperes érvénytelen jognyilatkozatára tekintettel a felperes tárgyévről fennmaradt 27 nap szabadsága nem került megváltása, ezért kötelezni kérte az alperest 1.862.136,- forint összegű távolléti díjnak megfelelő elmaradt szabadság megváltás és perköltség megfizetésére.

A felperes arra hivatkozott, hogy az alperes szabadság kiadására vonatkozó intézkedése érvénytelen és sérti a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 125. § rendelkezését, ezért az Mt. 148. § (1) bekezdés a) pontja szerint havi 1.500.000,- forint, napi 68.968,- forint távolléti díj figyelembe vételével szabadságát meg kellett volna váltania.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte. A keresetet a jogalap és az összegaszerűség tekintetében egyaránt vitatta.

[10] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy felperesnek, mint vezető állású munkavállalónak saját magának kellett volna a szabadsága kiadásával kapcsolatos jogkört gyakorolnia. Hivatkozott arra, hogy a 33/2014. (IX. 16.) EMMI utasítás alapján az Emberi Erőforrások Minisztériumának munkáltatói jogköre a 7. számú függelék I. táblázat 6. pontja értelmében kizárólag a szabadság engedélyezésére terjed ki, a szabadság kiadására nem.

Másodlagosan arra hivatkozott, jogszerűen járt el akkor, amikor a felperes részére 2017. október 5. napján kelt nyilatkozata útján a szabadságot kiadta. Etikátlannak minősítette felperes igényét, mivel a kancellári pályázat visszavonása miatt 2017. július 1. és november 15. napja között munkát nem végzett.

Harmadlatosan arra hivatkozott, a fenti időszakban nemcsak kancellárként, hanem alap közalkalmazotti jogviszonya keretében sem végzett munkát, tehát nem felmentési idejét töltötte, hanem a munkáltatói jogkör gyakorlójának egyedi döntése alapján mentesült a magasabb vezetői feladatok ellátása alól. Alperes álláspontja szerint a szabadság elszámolása erre tekintettel 2017. január 1. és június 30. napja közötti időszakra fogadható el, az ezt követő időszakra november 15. napjáig szabadság felperest nem illeti meg.

[11] Az alperes álláspontja szerint az EMMI Oktatásért Felelős Államtitkárság Intézmény Irányítási Főosztályának vezetője megbízásából a főtanácsos 2017. október 5. napján az Nftv. 13/A. § (4) bekezdése szerinti munkáltatói jogkörben eljárva hívta fel a kancellár-helyettest, hogy intézkedjen az időarányos szabadság kiadásáról a felperes részére, illetőleg a ki nem adható szabadságok jogszabálynak megfelelő kifizetéséről.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 152.400,- forint perköltséget és az állam javára 111.700,- forint illetéket.

[13] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az Nftv. 13/A. § (4) bekezdése szerint a kancellár a felsőoktatási intézménnyel áll közalkalmazotti jogviszonyban, felette a

munkáltatói jogokat a fenntartó gyakorolja. Az Nftv. 4. § (4) bekezdése szerint a fenntartói jogokat, ha törvény másként nem rendelkezik, az oktatásért felelős miniszter gyakorolja. A központi államigazgatási szervekről, valamint a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 37. § (1) bekezdés a) pontja szerint akadályoztatása esetén a minisztert az általa vezetett minisztérium szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint az államtitkár helyettesíti. A 33/2014. (IX.16.) EMMI utasítás 7. függelék I. táblázat 6. pontja szerint a miniszter munkáltatói jogköre az általa közvetlenül irányított szervezeti egység vezetője tekintetében a rendes és rendkívüli szabadság engedélyezésére terjed ki.

[14] Az elsőfokú bíróság a felperes 2017. szeptember 14. napján kelt közalkalmazotti jogviszonyáról való lemondó jognyilatkozata alapján megállapította, alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a felperes az újabb pályázat visszavonásával megbízási jogviszonyát azonnali hatályú lemondással meg kívánta szüntetni, mert felperes ezen nyilatkozata arra vonatkozott, hogy a megbízási lejártát követő időszakban nem kívánja ismét pályázat útján ellátni a kancellári feladatokat.

[15] Az elsőfokú bíróság kiemelte, a felperes kancellári magasabb vezetői megbízása 2017. november 15. napjáig állt fenn, ebből következően mindvégig az oktatásért felelős miniszter volt felperes tekintetében a munkáltatói jogkör gyakorlója, ezért a szabadság engedélyezésének joga is őt illette meg, erre való tekintettel a felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a kancellár-helyettes nem gyakorolhatta a szabadság engedélyezésének jogát felperes vonatkozásában. A becsatolt iratok is azt igazolják, hogy a korábbi időszakban az oktatásért felelős miniszter engedélyezte a felperes részére a szabadságot, ugyanakkor a perbeli körülményekre tekintettel az elsőfokú bíróság életszerűnek minősítette, hogy a felperes munkavégzés alóli felmentése időtartama alatt a munkáltatói jogkör gyakorlója a szabadság kiadásával kapcsolatos instrukciókat felperes távollétében a kancellár-helyettestel közölte és 2017. október 5. napján kelt elektronikus levelében felhívta, hogy intézkedjen felperes időarányos szabadsága kiadásáról. Az elsőfokú bíróság kifejtette továbbá, hogy a perbeli speciális helyzetben a munkáltatói jogkör gyakorlója a szabadság engedélyezését követően a szabadság kiadás lebonyolításával a kancellár-helyettest bízta meg.

[16] Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy az EMMI utasítás nem tartalmaz részletes szabályozást arra vonatkozóan, hogy a miniszter a szabadság engedélyezési jogkörét milyen módon gyakorolja. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az a körülmény, hogy a 2017. október 5. napján kelt elektronikus levelet a korábbi gyakorlatnak megfelelően nem az oktatásért felelős miniszter írta alá, önmagában nem teszi érvénytelenné a fenntartó intézkedését. Nyilvánvalónak minősítette, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma Oktatásért Felelős Államtitkárság Intézmény Irányítási Főosztálya egyrészt nem a miniszter tudta és beleegyezése hiányában intézkedett, másrészt felperesnek, aki maga is munkáltatói jogokat gyakorolt, tisztában kellett lennie azzal, hogy a jogviszony megszűnését megelőzően ki kell adni az igénybe nem vett szabadságot. A 27 nap szabadság kiadására kizárólag felperes munkavégzés alóli felmentése időtartama alatt volt lehetősége a munkáltatónak.

[17] Az elsőfokú bíróság végezetül utalt arra is, hogy álláspontja szerint a miniszter a munkáltatói jogait a hivatala útján gyakorolja, ezért megalapozatlan felperes azon hivatkozása, miszerint a főosztályvezető megbízásából eljáró főtanácsos hatályosan nem volt jogosult a 2017. október 5. napján kelt elektronikus levél megírására, továbbá, hogy a

kancellár-helyettes nem volt jogosult felperes helyett a munkáltatói jogkör gyakorlására a szabadság kiadása tekintetében, ezért eljárása az Nftv. 13/A. § (4) bekezdése alapján érvénytelen.

[18] A fent részletezettek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a munkáltató a szabadság engedélyezése és kiadása tekintetében jogszerűen járt el és megállapította, hogy a mértékében és összecszerúságában nem vitatott szabadságot alperes felperes részére kiadta, elszámolta.

[19] Felperes az elsőfokú ítélet ellen határidőben előterjesztett, majd kiegészített fellebbezésében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján az ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy keresetének teljes terjedelmében adjon helyt a másodfokú bíróság. A felülbírálati jogkör gyakorlását a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján kérte.

[20] A felperes a jogszabálysértés tekintetében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az EMMI utasítás, az Mt. 20. § (3) bekezdés és 29. § (4) bekezdés rendelkezéseit.

[21] A jogi minősítés körében kérte, hogy a főtanácsos által a szabadság kiadására vonatkozóan küldött nyilatkozatot nyilvánítsa érvénytelennek, mert az az irányadó jogszabályi rendelkezésekkel és a munkáltatói jogkört gyakorló belső utasításával ellentétes volt.

A felperes tárgyalás megtartását kérte.

[22] A felperes arra hivatkozott, hogy a kancellár-helyettesnek munkáltatói utasítás alapján legfeljebb a szabadság kiadásának adminisztratív lebonyolítására lett volna lehetősége, azonban a peradatok alapján az állapítható meg, hogy a szabadság kiadására arra jogosulttól származó munkáltatói utasítás nem volt. Az irányadó szabályok szerint ugyanis az oktatásért felelős államtitkár adhatta volna ki a felperes szabadságát, azonban az alperes az eljárás során nem bizonyította, hogy az államtitkár ezt a jogkörét bárkire jogszerűen átruházta. Ebből következően iratellenes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, miszerint a munkáltatói jogkör gyakorlója bízta meg a szabadság kiadásával a kancellár-helyettest. Felperes kiemelte, az ellenkérelemhez csatolt 2016. március 18-án és április 11. napján kelt államtitkári levelek alapján éppen az állapítható meg, hogy a felperes szabadságát az EMMI utasítás alapján személyesen, nem delegált módon az oktatásért felelős államtitkár adta ki. Az elsőfokú ítélet [28] bekezdésében a bíróság feltételezésbe bocsátkozva tévesen állapította meg, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója adta a kancellár-helyettesnek az instrukciókat.

[23] Az ítélet [29] bekezdésével kapcsolatban felperes arra hivatkozott, a peradatok nem támasztották alá, hogy a miniszter tudtával történt meg a szabadság kiadására vonatkozó elektronikus levél megírása és téves az az álláspont is, hogy az államtitkár aláírása hiányában a szóban forgó intézkedés érvényes. Ezzel a feltételezéssel az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 2. § (2) bekezdésében és 279. § (1) bekezdésében foglaltakat - mert a feltételezésben foglaltakra még alperes sem hivatkozott.

[24] Az EMMI utasítás alapján megállapítható, hogy a miniszter helyett egyes jogköreit ki gyakorolhatja, a miniszter az államtitkári jogkört nem vonta magához, az államtitkár döntésének kiadmányozására vonatkozóan az utasítás 6. függelékének III. pontja irányadó, mely szerint oktatási ügyek tekintetében a szabadság kiadási jogkör kiadmányozásának átruházására a főtanácsos által írt levél keltének időpontjában az oktatásért felelős államtitkárnak nem volt módja. Az irányadó szabályok alapján kizárólag az államtitkár aláírásával ellátott iraton lehetett volna szabályosan elrendelni a szabadság kiadását.

[25] Az Mt. 20. § (3) bekezdése alapján a nem jogosulttól származó jognyilatkozat érvénytelen, a főtanácsos eljárása utólagos jóváhagyással lehetséges lett volna, azonban erre nem került sor az eljárásban – az alperes fel sem ajánlotta ilyen tartalmú irat csatolását.

[26] A felperes első- és másodfokú perköltségre is igényt tartott azzal, hogy áfa fizetésére kötelezett.

[27] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a Pp. 383. § (2) bekezdésének első fordulata alapján – helyes indokaira tekintettel - az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltség viselésére kötelezését kérte.

[28] Az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, mivel a miniszter a munkáltatói jogait a hivatala útján gyakorolja, a főtanácsos jogosult volt a 2017. október 5. napján kelt levél a megírására, továbbá arra is, hogy a kancellár-helyettest felhívja felperes szabadságának kiadására. Utalt arra is, hogy a felsőoktatási intézményeknél köztudott, hogy a szabadságokkal kapcsolatos minden ügyintézés kapcsán a főtanácsos jár el hosszú évek óta. Alperes utalt arra, hogy az elsőfokú eljárásban a jognyilatkozat érvényessége körében indítványozta a fenntartó nyilatkozatának beszerzését (a 15. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal), hogy a fenntartó ügyintéző főosztályvezetőjének volt-e meghatalmazása a szabadság körében való intézkedésre, amit az elsőfokú bíróság nem fogantatosított. Alperes kész volt bizonyítani, hogy a jognyilatkozat jóváhagyása az államtitkár részéről megtörtént, így a főtanácsos eljárása jogszerű volt.

[29] Az alperes fellebbezésében kitért arra is, hogy a szabadság kiadása és a szabadság engedélyezése elválik egymástól, mert a kiadás a magasabb vezető saját joga, az engedélyezés a fenntartó jogosítványa. Az oktatásért felelős miniszter munkáltatói jogköre a szabadság engedélyezését foglalja magában. Ezzel összefüggésben utalt arra is, hogy a fenntartói engedélyezés „merőben formális volt”, mert felperes a megelőző években is utólag szerezte be a magának kijelölt szabadságokra vonatkozó fenntartói engedélyt. A kancellár maga döntött a szabadság kiadásáról és az engedélyezés megtagadása csak a felősktatás működése szempontjából fontos indokból történhetett volna meg, ilyen körülmény nem merült fel, az engedélyezés ezért is csak formalitás volt.

[30] Az alperes álláspontja szerint felperesnek a közpénzek racionális felhasználásáért felelős munkaköréből adódóan is kötelezettsége lett volna saját magának gondoskodni a szabadság kiadásáról, mert az által, hogy az államtitkár a felperest az Mt. és a Kjt. által szabályozott szabadságot jelentősen meghaladó mértékben teljes munkabérfizetés mellett

mentesítette a munkavégzés alól – ezzel azt is deklarálta, hogy a felsőoktatási ágazati politika végrehajtása céljából nem igényli a továbbiakban a felperes tevékenységét az alperesi intézménynél -, az államtitkár gyakorlatilag a szabadság kiadását is engedélyezte.

[31] Az alperes előadta, a felperes 2017. június 13. napjától jogviszonya megszűnéséig munkavégzésre nem jelent meg, így ténylegesen nem 27 napot, hanem 5 hónapot töltött ténylegesen munkavégzés nélkül, ilyen körülmények mellett felperestől elvárható lett volna a szabadság kiadása saját részére június 13-án, ennek elmulasztásában rejlő felróható mulasztásra a felperes előnyök szerzése céljából nem hivatkozhat.

[32] Az alperes - utalással az Mt. 20. § (3) bekezdés második mondatában foglaltakra - arra is hivatkozott, a felperes alappal következtethetett a jogosult nevében eljáró személy jogosultságára, mert a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a főtanácsos küldte a szabadság engedélyezése tárgyában kiadott elektronikus levelet.

[33] Hivatkozott arra is, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kancellár-helyettes jogosult volt a felperes helyett eljárni, mert a kancellárt távollétében ő helyettesíti az Nftv. 13/A. § (6) bekezdése és az alperes Szervezeti és Működési Szabályzatának 16. § (7) bekezdése alapján.

[34] Felperes szabadságmegváltás iránti igénye azért sem megalapozott, mert a kancellári pályázat visszavonása miatt 2017. július 1. és november 15. napja között nem végzett munkát sem kancellárként, sem közalkalmazotti alapjogviszonya keretében, ugyanakkor szabadság a törvény szerint a munkával töltött idő alapján, annak arányában jár. Ebből következően a szabadság elszámolása a 2017. január 1. és június 30. közötti időtartamra fogadható el.

[35] **A felperes fellebbezése az alábbiak szerint megalapozott.**

[36] Figyelemmel arra, hogy az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény, eljárási szabálysértés, valamint anyagi pervezetés nem megfelelőse nem merült fel, a másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre és ellenkérelemre tekintettel, azok korlátai között gyakorolta a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjának megfelelően.

[37] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a tényállást lényegében helyesen állapította meg, de a bizonyítékok értékelésével, a tényállásból levont jogi következtetéseivel és az anyagi jogszabály értelmezésével a másodfokú bíróság nem értett egyet.

[38] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes tekintetében a munkáltatói jogokat a fenntartót képviselő oktatásért felelős miniszter gyakorolta, akit akadályoztatása estén az államtitkár helyettesített és a miniszter munkáltatói jogköre felperes tekintetében a rendes és rendkívüli szabadság engedélyezésére terjed ki. Helytállóan állapította meg azt is, hogy az alperes által becsatolt okiratok azt támasztották alá, hogy a tényállásban részletezett esetet megelőzően felperes szabadságát az államtitkár engedélyezte.

[39] Ugyanakkor a felperes fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra, hogy tévesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, miszerint a munkáltatói jogkör gyakorlója bízta meg a szabadság kiadásával a kancellár-helyettest. A 33/2014. (IX.16.) EMMI utasítás 7. függelék I. táblázat 6. pontja alapján az Emberi Erőforrások Minisztériumának munkáltatói jogköre a szabadság engedélyezésére terjed ki. A miniszter ezt a jogkörét az oktatásért felelős államtitkára delegálta, nem a főosztályvezetőre. A szabadság engedélyezése hiányában a szabadság kiadásáról jogszerűen intézkedni nem lehet. Kétségtelen, Főtanácsos1 főtanácsos 2017. október 5. napján kelt levelében munkáltatói jogkörben való eljárás keretében hívta fel a kancellár-helyettest a felperes időarányos szabadságának kiadásáról való intézkedésre, azonban a Főosztályvezető főosztályvezető megbízásából eljáró főtanácsosnak a fenntartói (államtitkári) engedélyezés hiányában a szabadság kiadása tekintetében intézkedési jogosultsága nem volt és engedélyezés hiányában a szabadság kiadására jogszerű utasítást sem adhatott. Mivel a főtanácsos eljárása az EMMI utasítás rendelkezéseinek megfelelő felhatalmazás hiányában nem volt jogszerű, a kancellár-helyettes eljárásának jogszerűségével összefüggő okfejtések megalapozatlanok és irrelevánsak.

[40] Alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárásban a jognyilatkozat érvényessége körében indítványozta a fenntartó nyilatkozatának beszerzését abban a tekintetben, hogy Főosztályvezető1-nek, az EMMI főosztályvezetőjének volt-e meghatalmazása a szabadság körében való intézkedésre - amit az elsőfokú bíróság nem foganatosított. Főtanácsos1 főtanácsos a kancellár-helyettesnek 2017. október 5. napján írott levelet Főosztályvezető1 „megbízásából” írta. A levél tartalma alapján megállapítható, hogy a kancellár-helyettes 2017-1-GI/2017. ügyirat számú 2017. szeptember 22. napján kelt, felperes részére szabadság kiadását kezdeményező intézkedésére a felperes által 2017. szeptember 28. napján tett észrevételében foglaltakra tekintettel - melyben felperes kifejtette, hogy szabadsága a felmentésére tekintettel nem adható ki - a kancellár-helyettes megkereste az EMMI-t állásfoglalás kiadása céljából. A Főtanácsos1 főtanácsos által jegyzett, 2017. október 5. napján kelt válaszevél, még utalást sem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az illetékes államtitkár, vagy a miniszter engedélyezte felperes szabadságát. A főtanácsos 2017. október 5. napján kelt válaszevele - melyre a kancellár-helyettes 2017. október 5. napján kelt, felperesnek írott levelében a szabadság kiadással kapcsolatos kancellár-helyettesi „intézkedés alapja”-ként hivatkozott -, a kancellár-helyettes 2017-1-GI/2017. ügyirat számú intézkedése helyességét erősíti meg az EMMI részéről. Itt ki kell emelni, hogy a kancellár-helyettes korábban, a 2017-1-GI/2017. számú iratában intézkedett felperes szabadságának kiadásáról. Főtanácsos1 főtanácsos 2017. október 5. napján kelt levele sem a kancellár-helyettes korábbi, 2017. szeptember 22. napján kelt, sem az azt módosító 2017. október 5. napján kelt intézkedésének jogszerűségét nem alapozza meg – a miniszter, illetve az államtitkár szabadság engedélyezésének hiányában.

[41] Fellebbezési ellenkérelmében alperes utalt az Mt. 20. § (3) bekezdés utolsó fordulatra, mely szerint jóváhagyás hiányában is érvényes a jognyilatkozat, amennyiben a munkavállaló a körülményekből alappal következtethetett az eljáró jogosultságára. Az ellenkérelemből is az tűnik ki, hogy alperes álláspontja szerint felperesnek a munkáltatói jogkör delegálására alappal kellett következtetnie. A perbeli bizonyítékok azonban nem ezt támasztották alá, mert a korábbi időszakban a szabadság engedélyezése tekintetében folytatott gyakorlat a perbelitől eltérő volt. A korábbi gyakorlat megfelelt az utasításban és az Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltaknak. Ilyen körülmények mellett felperes alappal az eljáró jogosultságára nem következtethetett.

[42] Az alperes által a perfelvételi tárgyaláson előterjesztett bizonyítási indítvánnyal kapcsolatban megjegyzi a bíróság, hogy azt maga alperes sem állította, hogy a főosztályvezető meghatalmazással rendelkezett, ezen túlmenően, az EMMI utasítás rendelkezései a szabadság engedélyezés jogának delegálását nem tették lehetővé a főosztályvezető számára az alperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a miniszter, illetve az államtitkár utólag jóváhagyta a főosztályvezető, vagy a főtanácsos eljárását.

Az alperes az elsőfokú eljárásban, a perfelvételi szakban bizonyítási indítványt terjesztett elő a fenntartó megkeresésére annak „megerősítése” céljából, hogy volt-e meghatalmazása a szabadság kiadással kapcsolatos ügyintézéshez a fenntartó főosztályvezetőjének. A Pp. 322. § (1) bekezdés szabályozza annak feltételét, hogy a fél indítványa alapján mely esetekben van helye a bíróság intézkedésének irat, illetve adat beszerzésére. Tekintettel arra, hogy maga alperes sem állította, hogy a fenntartótól közvetlenül ne kérhetné az általa hivatkozott meghatalmazás kiadását, ez a bizonyítási indítvány – a törvényi feltétel hiányában – nem fogantatosítható.

A Pp. 373. § rendelkezései szabályozzák az utólagos bizonyítás feltételeit. Alperes szóban forgó – fellebbezési eljárásban is hivatkozott – bizonyítási indítványa egyik feltételnek sem felel meg, ennek hiányában az indítvány teljesítésének nincs helye.

Az alperes bizonyítási indítványa tanúkihallgatásra nem irányult, az alperes tanút nem jelölt meg, az okirat (meghatalmazás) beszerzéséről pedig – a fent kifejtettek alapján - neki kellett volna gondoskodnia.

[43] Mindezekre tekintettel a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételének nem volt helye a meghatalmazás, illetve az szabadság engedélyezés utólagos jóváhagyása tekintetben, ezért a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, nyilatkozatokat értékelte.

[44] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes kancellári megbízása jogviszonya megszűnéséig, 2017. november 15. napjáig állt fenn. A munkáltatói jogkör gyakorlója 2017. június 13. napján kelt levélben a pályázat visszavonását tudomásul vette és 2017. július 1. napjával felperest felmentette a vezetői feladatok ellátása alól, azonban 2017. július 1. napjától november 15. napjáig felperes változatlanul vezető állású munkakört betöltő közalkalmazottnak minősült. Mivel felperest felmentették a vezetői feladatok ellátása alól, 2017. július 1. napját követően saját szabadsága kiadásáról nem gondoskodhatott. Ebből következően felperest (vezetőként) mulasztás, kötelezettségszegés a szabadság kiadásával összefüggésben nem terheli.

[45] Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a Kjt. 2. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján alkalmazandó Mt. 122. § (1) bekezdése szerint a szabadság kiadása a munkáltató kötelessége. Alperes tudomással bírt arról, hogy felperest az államtitkár a magasabb vezetői feladatai ellátása alól felmentette, majd tudomása volt arról is, hogy felperes közalkalmazotti jogviszonyát lemondással megszüntette, mindezekre tekintettel az

Mt. 122. § (1) bekezdés alapján alperesnek kellett (volna kellő időben) intézkedni felperes szabadságának kiadásával kapcsolatban – nem pedig felperesnek.

[46] Utal továbbá arra is a másodfokú bíróság, mivel az Mt. 122. § (1) bekezdés a munkáltató törvényi kötelezettségévé teszi a szabadság kiadását - és ebből levezethetően a szabadság kiadásával kapcsolatos valamennyi intézkedést, így a szabadság engedélyezését is - , az ezzel kapcsolatos jognyilatkozatoknak, intézkedéseknek határozottnak, kifejezettnak kell lenniük. Ebből következően megalapozatlan alperes hivatkozása, miszerint azáltal, hogy az államtitkár a felperest - az Mt. és a Kjt. által szabályozott szabadságot jelentősen meghaladó mértékben teljes munkabérfizetés mellett - mentesítette a munkavégzés alól, „gyakorlatilag a szabadság kiadását is engedélyezte”.

A fenti indok miatt szintén megalapozatlan az az alperesi hivatkozás, hogy a kancellár maga döntött a szabadság kiadásáról és „az engedélyezés csak formalitás” volt, különös tekintettel arra is, hogy az EMMI utasítás részletes szabályozást tartalmazott arra vonatkozóan, hogy a felperes tekintetében ki a munkáltatói jogkör gyakorlója, ki jogosult a szabadság kiadását engedélyezni.

[47] A fellebbezési ellenkérelmében megalapozatlanul hivatkozott alperes arra, hogy felperes közalkalmazotti alapjogviszonya keretében is kiadható volt részére jogszerűen a szabadság. Felperes magasabb vezetői megbízása a fent kifejtettek szerint nem került megszüntetésre, 2017. november 15. napjáig vezetői tisztsége megmaradt, ezért a közalkalmazotti alapjogviszony keretei között alperes jogszerűen nem intézkedhetett a szabadság kiadásáról.

[48] 2017. szeptember 18. napjáig a munkáltatói jogkör gyakorlója nem intézkedett a szabadság kiadásáról, ezért felperes ekkor jogszerűen kérte a munkáltatót, hogy figyelemmel a lemondására is, a ki nem adott szabadságát pénzben váltsa meg.

[49] A felperest illető szabadság jogalapja, illetve mértéke tekintetében alperes megalapozatlanul hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy felperest szabadság az Mt. 115. § (1) bekezdésében foglaltak alapján 2017. július 1. napjától a jogviszony megszűnésének időpontjáig, 2017. november 15. napjáig terjedő időszakban nem illeti meg, mert ebben az időszakban nem végzett munkát.

[50] Az Mt. 51. § (1) bekezdés alapján a munkaviszony keretében a munkáltatót foglalkoztatási kötelezettség terheli. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma oktatásért felelős államtitkára az Nftv. 13/A. § (4) bekezdésén alapuló munkáltatói jogkörében eljárva 2017. július 1. napjától a kancellári magasabb vezetői megbízás lejártáig mentesítette a felperest a megbízás alá eső feladatok ellátása alól. Ezzel az intézkedéssel a foglalkoztatási kötelezettsége teljesítésével összefüggésben tett a munkáltató egy olyan egyoldalú nyilatkozatot, mellyel mentesítette a felperest a kancellári feladatok ellátására vonatkozó kötelezettsége alól. A felperes a fenti intézkedés ellenére képes volt, készen állt a (közalkalmazotti) jogviszonyból származó rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségei teljesítésére. Ilyen körülmények mellett a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes nem hivatkozhat megalapozottan az Mt. 115. § (1) bekezdés rendelkezésére

utalással arra, hogy a felperest munkavégzés hiányában nem illeti meg szabadság a felmentéssel érintett (2017. július 1. és november 15. közötti) időszakra.

[51] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét eltérő anyagi jogi jogértelmezés alapján a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta és megállapította, hogy a felperest 27 nap szabadság megváltás megilleti, tekintettel arra, hogy a szabadság részére jogszerűen kiadásra nem került. A 27 nap szabadság megváltás összegét a másodfokú bíróság napi 68.968,- forint távolléti díj figyelembe vételével 1.862.136,- forintban állapította meg és a rendelkező részben foglaltak szerint annak megfizetésére kötelezte az alperest.

[52] A másodfokú bíróság az eredményesen fellebbező felperes első- és másodfokú perköltsége viselésére a Pp. 383. § (5) bekezdése, 81. § (5) bekezdése, 83. § (1) bekezdése, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján kötelezte az alperest, melynek összegét a felperes által becsatolt költségjegyzékkel egyezően állapította meg (93.106 forint első fokú munkadíj és 3.362 forint gépjármű használat, továbbá 46.553 forint fellebbezési eljárásra felszámított ügyvédi munkadíj és 10.044 forint gépjármű használat). A felperes jogi képviselője áfa fizetésére kötelezett.

A másodfokú bíróság a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján rendelkezett a feljegyzett kereseti- és fellebbezési illetékről. Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes, ezért a feljegyzett kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli, melynek összegét az Itv. 39. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés a) pont és 46. § (1) bekezdés rendelkezésén alapul.

Győr, 2020. október 20.

Dr. Bartus Erika sk.

Dr. Mózsai Gábor sk.

Dr. Drescher Katalin sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró